

До

**Председателя на Парламентарната комисия
по транспорт, информационни технологии и
съобщения на Република България - Халил
Летифов**

СТАНОВИЩЕ

От Димитър Карагегов

В качеството си на програмен мениджър на
фондация „Българско либертарианско общество“
с идентификационен номер: 176624477 и адрес
на седалище

София

Младост 1, бл. 46, вх 7, ап. 109

тел. 0883462694

dkaragegov@libsociety.org

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата, сигнатура 754-01-24 внесен на 15 юни 2017 от г-н Борис Ячев и група народни представители

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЛЕТИФОВ,

С настоящото становище изразявам, от името на фондация Българско либертарианско общество, остро ни възмущение от предложения законопроект и цялостната политика по отношение на употребяващите наркотични вещества в България. През последните 3 години нашата организация се специализира в изучаването на добри примери от Западна Европа и света по отношение на политики спрямо употребяващите наркотици и предлагането на устойчиви наркополитики по отношение на българските граждани. Натрупаната ни експертиза, както и участието ни на големи форуми по отношение на проблемите със зависимостта и социалната грижа към уязвими групи, каквито посетихме във Варшава, Виена, Будапеща, Антверпен, Белград, Тирана и други, ни карат да не стоим безучастни, когато хора без компетенция се опитват да форматират наркополитиката в България, излагайки на смъртна опасност хората, за чието благоденствие са избрани да работят. Нашият протест по отношение на внесения от г-н Ячев законопроект може да бъде обобщен в следните точки:

1. Наличието на вещество в тялото не е категоричен показател за способността да шофираш

Не става ясно, защо вносителят се опитва да вмени отговорност при лица, за които съдът е заключва, че с приема си на вещества, „не е довел до промени в съзнанието/поведението на водача, който да го направят опасен за движението“. Ако целта на промяната в закона са по-безопасни пътища, как криминализирането на човек, за който съда смята, че не застрашава по никакъв начин никого, ще ги направи по-безопасни?

Специалистите са категорични, че ефектът на канабиса върху поведенческите способности на човек рядко надвишават 3 часа след пушене. Въпреки това, защото се наслоява в мастните тъкани, той може да бъде открит дори 60 дни след последен прием. Логично е да предположим, че след като е превишено почти **500 пъти** нужното време за отшумяване ефектите на веществото, то няма да има абсолютно никакво отражение върху способността за шофиране на МПС, но ако законът бъде променен по този начин, това би превърнало иначе невиновен гражданин в престъпник, заплашен с 1 до 3 години затвор. От друга страна, употреба на LSD-25 би повлияла изключително негативно на способността на човек да управлява автомобил за до **10 часа**, въпреки, че всякакви следи в кръв, слюнка и урина ще са **изчезнали 2 до 3 часа** след употреба. Така напълно неспособен да управлява МПС индивид ще може да премине всеки МВР тест за управляване на автомобил „след употреба на...“ и да е невинен, въпреки че все още е „под въздействие на...“.

Друго семейство вещества, легални и с контролиран достъп, каквито са Бензодиазепините (Ксанакс, Диазепам, Клоназепам и д.р) също остават **до месец** в тялото на човек, отново защото се наслояват в мастните тъкани. Ако проектът получи одобрение, то влизаме в хипотезата, че всеки, който дръзне да шофира месец след като е приключила негова, одобрена от НЗОК и лекуващ лекар терапия с антиконвулсанти, с които човек да не получава гърчове докато шофира, той ще бъде третиран като престъпник ако се възползва от законното си право да управлява МПС.

2. Създава повишен здравен риск от употреба на нови психоактивни субстанции (дизайнерска дрога)

Тъй като органите на МВР са способни да установят употреба само на лимитиран брой наркотични субстанции, е възможно и напълно логично гражданите, употребяващи тези субстанции, които могат да бъдат открити от тестер, да преминат на такива, които не могат да бъдат открити от тестер. Такива са новите психоактивни съставки, известни в България като „дизайнерска дрога“. Все още не е измислена апаратура, която може да открие новите субстанции и дори ако такава се появи, химичният състав на наркотика бива сменен съвсем малко, но достатъчно, за да остане неоткриваем. Това отваря сериозен здравен риск за употребяващите и сериозен риск за живота на останалите участници в

движението, защото докато последиците от „традиционните“ субстанции като алкохол, канабис, амфетамини и опиати са подробно изучени, а ефектите им върху способността да шофираш – ясни и очаквани, то при „дизайнерската дрога“ са напълно неясни.

Сравнително безопасните амфетамини ще бъдат заменени от смъртоносната Flakka (α -PVP), сравнително безопасният канабис ще бъде заменен от синтетичен такъв (JWH-018 или JWH-073, или HU-210), отново смъртоносен и т.н.

3. Неравнопоставеност с алкохола

Не става ясно, защо при алкохола имаме ясен лимит (0.5 промила), а при употребата на наркотици – не. Ако отсъствието на лимит и преследването на хора за каквато и да е концентрация в тялото е по-добра и ефективна мярка, защо не я прилагаме към алкохола – най-употребяваното наркотично вещество в България след тютюна? Ако обратното е вярно и е по-добре да имаме праг при прилагането на закона, защо го не го въведем тогава и за най-популярните наркотични вещества?

4. Мерките няма да постигнат поставените цели и ще натоварят съдебната система

Противно на очакванията, Войната по пътищата няма да спре, смъртността няма да спадне, инцидентите няма да намалееят. Пример за това е щатът Колорадо, където смъртността след автомобилни инциденти спадна рязко чак след като тревата бива легализирана и употребяващите алкохол имат по-безопасна и легална алтернатива. Нашата организация поема ангажимента да ви разпраща подробни разбивки на данните за смъртност по пътищата в България в следващите месеци и години, за да демонстрира на практика колко не сте били прави как нищо от тенденцията няма да се промени и как грешните ви решения се мерят в човешки животи.

Това, което гарантирано ще се случи, е че граждани в активна и трудоспособна възраст, без да са оцетили или създали опасност за някого, ще бъдат криминално преследвани. Това ще доведе до допълнително времево и финансово натоварване на съдебната система от една страна и значително оцетяване на държавния бюджет от друга. Сегашното съотношение на нетни бенефициенти на бюджета към нетните кредитори на бюджета е около 3:1. При общество, в което 1/3 от населението е ангажирано в частния сектор и произвежда стойност, а другите 2/3 получават повече отколкото внасят във фиска, да се създадат всички предпоставки тази работеща 1/3 от населението да остане такава и да се развива, трябва да са от жизненоважно значение за политическата класа. Всяко необмислено и насилствено изваждане на хора от тази 1/3 от населението и преместването им в онези 2/3, сред които попадат и лишените от свобода, ще доведе до спад в приходите на държавата и увеличение на социалните разходи. За един младеж, чието единствено нарушение е, че месец преди да се качи на автомобил, е изпусил една канабисова цигара, невъзможността да си изкара чисто свидетелство за съдимост и валидна шофьорска книжка би представлявала съществена и непреодолима трудност за навлизането му на

пазара на труда. Необмислени действия по отношение на наркополитиката в България заплашват с непропорционални и прекалени репресивни мерки цяла прослойка от обществото, на която ще се пада нелеката задача да издържа социалната система на страната в следващите десетилетия. Тези хора заслужават по-рационален, премислен и адекватен подход, защото ако не го получат в България, лесно могат да го открият на Запад от границата ни, сред другите членки на ЕС, където вече никой не влиза в затвора за притежаване на количества за лична употреба и шофиране „*след употреба...*“.

5. Има нещо съмнително и гнило в този законопроект

На 08.06.2017-та година отново от Българско либертарианско общество внесохме становище по повод приемането на нова „Наредба за реда за установяване употребата на алкохол и/или наркотични вещества или техни аналози от водачите на моторни превозни средства“, където ясно изтъкнахме конфликта между ЗДП и Наредбата в частта „*Под въздействие на...*“ и „*След употреба на...*“, в полза на първото. Изключително съмнителна е инициативността на г-н Ячев и група народни представители от Обединени патриоти точно седмица по-късно с техния опит да направят точно обратното на това, което гражданското общество току що ги е посъветвало. Г-н Ячев, както и неговата бивша съветничка и настоящ зам. министър в Министерство на здравеопазването Светлана Йорданова (бивш секретар на Националния съвет по наркотични вещества и вероятен реален автор на внесения проект) отказват всякакви срещи и градивна комуникация с гражданския сектор по темата с наркотиците, а са активната и смеем да твърдим, изключително некомпетентната активна страна във форматирането на родната ни наркополитика. Сигурно ще се зачудите, защо пък точно НФСБ и Обединени патриоти са активна страна в наркополитиката в България и ще го направите с основание. Всичко опира до интереси на държава, различна от нашата и далечна на евроатлантическите ценности, които сме приели да следваме. Неслучайно законопроектът е лишен от съществена аргументация, оценка на въздействие, финансов разчет. Всеки по-съществен анализ би стигнал до заключението, че тези мерки ще са контрапродуктивни на поставените цели. По абсолютно същия начин изразихме притесненията си от водената наркополитика и промените в Закона за наркотичните вещества и прекурсорите от началото на 2016-та година и предрекохме увеличаване употребата на „дизайнерска дрога“. 2 седмици по-късно 16-годишната Теодора от Шумен издъхна след употреба именно на „дизайнерска дрога“. Крайно време е народните представители да започнат да слушат гражданското общество по темата с наркотиците, най-вече защото прогнозите ни се сбъдват, за разлика от целите на вносителите и защото грешните стъпки костват загуба на млади животи.

Поради горните ни мотиви, настояваме народните представители от Парламентарната комисия по транспорт, информационни технологии и съобщения на Република България **да отхвърлят предложението** на г-н Борис Ячев и група народни представители и да поканят граждански организации в процеса на изготвяне на цялостна нормативна рамка по

отношение на гражданите, употребяващи наркотични вещества и Закона за движение по пътищата.

Гр. София

24.07.2017